

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SMEs) ในประเทศไทย พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในการเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นกลไกหลักในการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจ และเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ อีกทั้งยังเป็นวิสาหกิจที่ใช้จำนวนเงินทุนในจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ รวมไปถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่ ซึ่งช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานการวิสาหกิจในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนระดับภูมิภาคและระดับประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการประกอบการและดำเนินธุรกิจย่อมมีความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการและลูกจ้างควรที่จะตระหนักถึงและให้ความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มี ความเสี่ยงจากปัจจัยภายในธุรกิจ และความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกธุรกิจ ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน (Multilevel Logistic Regression) โดยบทสรุปท้ายของงานวิจัยนี้จะทำการสรุปเนื้อหาในส่วนที่สำคัญของงานวิจัยไว้ด้วยกัน ซึ่งแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้ 1) องค์ความรู้จากวรรณกรรม 2) ช่องว่างองค์ความรู้ 3) สรุปผลการวิจัยที่สำคัญ 4) ข้อเสนอแนะในการวิจัย 5) ข้อจำกัดในการวิจัย 6) อุปสรรคในงานวิจัย และ 7) แนวทางการวิจัยในอนาคต

5.1 องค์ความรู้จากวรรณกรรม

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน (Multilevel Logistic Regression) ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารบทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในงานวิจัย โดยทฤษฎีหลักที่ใช้ในการศึกษา ประกอบไปด้วย 1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงประกอบไปด้วย ความหมายของความเสี่ยง องค์ประกอบของความเสี่ยง ความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของ

ผู้ประกอบการ ความเสี่ยงของลูกค้า การบริหารความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และปัจจัยความเสี่ยง 3) ทฤษฎีทางเศรษฐมิติ ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์สมการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) การวิเคราะห์พหุระดับ (Multi – level Analysis) และการตีความหมายที่ได้จากการวิเคราะห์แบบจำลอง

5.2 ช่องว่างองค์ความรู้เชื่อมโยงสู่วัตถุประสงค์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบได้ว่าการศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน นั้นยังไม่มีการศึกษาโดยตรง โดยส่วนมากจะเป็นการศึกษาการวิเคราะห์พหุระดับปัจจัยที่ส่งผลในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษา มุ่งมั่นต่องานวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัย ฯลฯ และการใช้วิธีการในการศึกษาโดยทางเศรษฐศาสตร์นั้น ในการใช้แบบจำลอง มัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน เพื่อศึกษาถึงปัจจัยความเสี่ยงตามทัศนคติของผู้ประกอบการและลูกค้า และความเชื่อมโยงของความเสี่ยงระหว่างมุมมองของผู้ประกอบการและลูกค้าในการประกอบธุรกิจบริการในจังหวัดชลบุรีก็ยังไม่ได้มีการศึกษามีเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจในการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน โดยจะแบ่งงานวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณनावิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ การประมาณค่าโดย แบบจำลองมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน จากโปรแกรม HLM (Hierarchical Linear and Nonlinear Model) มาใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการ

5.3 สรุปผลการวิจัยที่สำคัญ

ในส่วนของผลการวิจัยจากการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน สามารถสรุปได้ 2 ประเด็นหลักดังนี้

5.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรีสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยมีระดับรายเฉลี่ยต่อเดือน

10,001-15,000 บาท และมีอายุการทำงาน 0-10 ปี ส่วนข้อมูลทางด้านทักษะหรือความสามารถที่มีของลูกจ้าง กลุ่มตัวอย่างลูกจ้างให้ความสำคัญกับโอกาสที่จะเกิดประเด็นความเสี่ยงทางด้านทักษะหรือความสามารถที่มีอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น โดยทักษะทางการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 รองลงมาคือ ทักษะในการดูแลแก้ไขอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92

ตัวแปรผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 25,000 บาท มีอายุการทำงาน 0-10 ปี ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการเอง มีลูกจ้างจำนวน 1-50 คน และรูปแบบของวิสาหกิจของผู้ประกอบการมีรูปแบบบุคคลธรรมดา ส่วนข้อมูลทางด้านทักษะหรือความสามารถที่มีของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับโอกาสที่จะเกิดประเด็นความเสี่ยงทางด้านทักษะหรือความสามารถที่มีอยู่ในระดับปานกลางและน้อย โดยทักษะทางการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 รองลงมาคือ ทักษะและความสามารถทางด้านภาษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และทักษะในด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80

5.3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการ จังหวัดชลบุรี

การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะใช้โปรแกรม HLM7 (Hierarchical Linear and Nonlinear Modeling) ในการวิเคราะห์พหุระดับ โดยในระดับที่ 1 เป็นระดับลูกจ้าง ซึ่งตัวแปรระดับลูกจ้างประกอบไปด้วย เพศ (SEX_employee) ค่าเฉลี่ยทักษะและความสามารถที่มี (SKILL_employee) และค่าเฉลี่ยความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกของลูกจ้าง (RISK_employee) และระดับที่ 2 เป็นระดับผู้ประกอบการ ซึ่งตัวแปรระดับผู้ประกอบการประกอบไปด้วย การเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ SMEs (OWNER_entre) ค่าเฉลี่ยทักษะและความสามารถที่มีของผู้ประกอบการ (SKILL_entre) จำนวนลูกจ้างของผู้ประกอบการ (No.of_EMPLOYEE) และค่าเฉลี่ยความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกของลูกจ้าง (RISK_entre) ซึ่งผลการวิเคราะห์สามารถแบ่งนำเสนอตามขั้นตอนการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค HLM 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ โมเดลพหุระดับแบบ ไม่มีเงื่อนไขอย่างสมบูรณ์ (Fully Unconditional Models or Null Model) ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในชั้น

(Intra-class Correlation Coefficient, ρ) ระหว่างระดับลูกจ้างและผู้ประกอบการ ในระดับที่ต่ำ/น้อยมาก ($\rho = 0.18398$)

- 2) การวิเคราะห์โมเดลพหุระดับแบบไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Models or Simple Model) การทดสอบผลของอิทธิพลคงที่ (Fixed Effects) พบว่าค่าเฉลี่ยทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง (SKILL_employee) ที่ส่งผลต่อความเสี่ยงของการประกอบธุรกิจ SMEs (Y_{ij}) มีค่าเป็น 0.332806 และผลการทดสอบอิทธิพลสุ่ม (Random Effects) พบว่าพบบัญสำคัญของอิทธิพลสุ่ม u_{0j} (0.01536), u_{2j} (0.02031) และ u_{3j} (0.00600) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ
- 3) การวิเคราะห์โมเดลพหุระดับตามสมมติฐาน (Hypothetical Models) การทดสอบผลของอิทธิพลคงที่ (Fixed Effects) พบว่าตัวแปร No.of_EMPLOYEE หรือจำนวนลูกจ้างของผู้ประกอบการ มีผลทางบวกต่อความเสี่ยงของการประกอบธุรกิจ SMEs ($\gamma_{02} = 0.001063$, $t = 3.513$) และตัวแปร RISK_entre หรือประเด็นความเสี่ยงของผู้ประกอบการ มีผลทางลบต่อค่าเฉลี่ยทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง ($\gamma_{21} = -0.236909$, $t = -3.244$) และผลการทดสอบอิทธิพลสุ่ม (Random Effects) พบว่าพบบัญสำคัญของอิทธิพลสุ่ม u_{0j} (0.00940), u_{2j} (0.01496) และ u_{3j} (0.00515) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, 0.01 และ 0.1 ตามลำดับ

ปัจจัยความเสี่ยงดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง (SKILL_employee) จำนวนลูกจ้างของผู้ประกอบการ (No.of_EMPLOYEE) และความเสี่ยงของผู้ประกอบการ (RISK_entre) ล้วนส่งผลกระทบต่อการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรีทั้งสิ้น

5.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี ทำให้ทราบถึงปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีทั้งปัจจัยความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง จำนวนลูกจ้างในธุรกิจของผู้ประกอบการ และปัจจัยความเสี่ยงจากภายในและภายนอกธุรกิจบริการของผู้ประกอบการ

- 1) ปัจจัยความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง ประกอบไปด้วย ทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะในการดูแลแก้ไขอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ทักษะ

ทางการสื่อสารและมนุษย์สัมพันธ์ ทักษะในด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ทักษะการจัดการด้านการเงิน ทักษะและความสามารถทางด้านภาษา ทักษะเฉพาะทาง และทักษะในเรื่องการจัดการข้อมูล ซึ่งจากการวัดเจตคติตามแบบทดสอบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) พบว่ากลุ่มตัวอย่างลูกจ้างให้ความสำคัญกับ โอกาสที่จะเกิดประเด็น ความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีอยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น โดย ก) ทักษะทางการสื่อสารและมนุษย์สัมพันธ์เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างลูกจ้าง เพราะการสื่อสารและมนุษย์สัมพันธ์คือการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลต่อบุคคล ซึ่งในที่นี้หมายถึงลูกจ้างหรือพนักงานผู้ให้บริการและลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการ ซึ่งการที่มีการสื่อสารและมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในครั้งแรกที่ได้พบกันระหว่างลูกจ้างหรือพนักงานผู้ให้บริการและลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการนั้น จะส่งผลให้การให้บริการของลูกค้าหรือผู้ให้บริการและการทำงานของลูกจ้างหรือพนักงานผู้ให้บริการเกิดความราบรื่น ดังนั้นการให้ความสำคัญกับทักษะการสื่อสารและมนุษย์สัมพันธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ตัวลูกจ้างหรือพนักงานผู้ให้บริการควรจะต้องมี รองลงมาคือ ข) ทักษะในการดูแลแก้ไขอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ในการดูแลแก้ไขอุปกรณ์สำนักงานเป็นทักษะที่มีความจำเป็นของลูกจ้าง ลูกจ้างควรมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาง่าย ๆ ที่อาจเกิดขึ้นบ่อย ๆ ระหว่างการใช้งานอุปกรณ์สำนักงาน เช่น คอมพิวเตอร์เกิดความผิดพลาดในระบบ การลงโปรแกรม และการติดไวรัสของคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และ ค) ทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยทักษะนี้ก็เป็นทักษะที่สำคัญเช่นกันสำหรับตัวลูกจ้างเอง เพราะเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเกิดในระยะสั้น ซึ่งต้องเน้นการใช้ไหวพริบ ความสามารถ และการตัดสินใจที่แน่วแน่ หรือในระยะยาว ต้องใช้แบบแผน รูปแบบ และแนวทางในการแก้ไข ซึ่งความสามารถในทักษะนี้ไม่สามารถลอกเลียนแบบกันได้ ผู้ประกอบการหรือลูกจ้างในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการ สามารถลดปัญหาจากปัจจัยความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีได้โดยทางบริษัทอาจมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพทางด้านทักษะต่าง ๆ ให้กับลูกจ้างอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งทักษะต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้ เกิดจากความสามารถและประสบการณ์ของลูกจ้างแต่ละบุคคล

- 2) ปัจจัยความเสี่ยงจากจำนวนลูกจ้างในธุรกิจของผู้ประกอบการ จากผลการวิเคราะห์พบว่าการที่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มีจำนวนลูกจ้างมาก จะส่งผลต่อการประกอบธุรกิจ SMEs สูงกว่าผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มีจำนวนลูกจ้างน้อยกว่า สัดส่วนจำนวนของลูกจ้างมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงของผู้ประกอบการคือ จำนวนลูกจ้างมาก

ผู้ประกอบการก็ต้องแบกรับภาระความเสี่ยงไปตามจำนวนลูกจ้าง เช่น หากลูกจ้างได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ลูกจ้างได้รับบาดเจ็บ หรือกลายเป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรืออาจถึงขั้นเสียชีวิต ผู้ประกอบการหรือธุรกิจต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยถือว่าเป็นความรับผิดชอบของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้าง ซึ่งตรงข้ามกับผู้ประกอบการที่มีจำนวนลูกจ้างน้อยกว่า ก็รับผิดชอบกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นน้อยกว่าเช่นกัน

- 3) ประเด็นความเสี่ยงของผู้ประกอบการ (RISK_entre) ประกอบไปด้วยปัจจัยภายใน เช่น ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต ความเสี่ยงจากความสามารถในการบริหารทางการเงิน และการประกันภัย เป็นต้น และปัจจัยภายนอก เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง และวาทภัย เป็นต้น จากการวัดเจตคติตามแบบทดสอบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) พบว่า ก) ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน สมรรถภาพทางด้านจิตใจ เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ เพราะสมรรถภาพทางด้านจิตใจคือความสามารถทางด้านจิตใจในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และรวมไปถึงการควบคุมอารมณ์เมื่อเผชิญกับสภาวะต่าง ๆ ในการทำงาน เช่น ความเครียด ความกดดันในการทำงาน ซึ่งหากสภาพจิตใจไม่แข็งแรงก็อาจส่งผลต่อร่างกาย และการทำงานของผู้ประกอบการได้ รองลงมาคือ ข) ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก สภาวะทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้น ๆ เช่น เมื่อเศรษฐกิจอยู่ในภาวะขยายตัว จะส่งผลให้รายได้และอำนาจซื้อของประชาชนสูงขึ้น การขยายการลงทุนและการขายมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทำให้ธุรกิจมีสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งจะทำให้ระดับราคาสูงขึ้น หรือเมื่อเศรษฐกิจอยู่ในภาวะถดถอยหรือตกต่ำ ภาวะเศรษฐกิจจะมีผลกระทบต่อธุรกิจแตกต่างกันไปตามประเภทของธุรกิจที่ผู้ประกอบการได้ดำเนินธุรกิจ และ ค) ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก ความต้องการของผู้บริโภคที่แปรปรวน ซึ่งความไม่แน่นอนของความต้องการสินค้าและบริการของผู้บริโภคเป็นสาเหตุของความไม่แน่นอนในการทำงานของผู้ประกอบการ และรวมไปถึงลูกจ้าง ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อตัวผู้ประกอบการและตัวธุรกิจด้วยเช่นกัน และจากผลการวิเคราะห์จากโปรแกรม HLM พบว่าหากความเสี่ยงของผู้ประกอบการมีมากขึ้น ก็จะส่งผลให้ความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้างลดลง ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการที่เกิดความเสี่ยงของผู้ประกอบการมากขึ้น อาจส่งผลให้ความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้างลดลงหรืออาจจะไม่ส่งผลต่อความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้างเลย เพราะความเสี่ยงที่

เกิดเพิ่มขึ้นนั้นเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการฝ่ายเดียว ซึ่งไม่มีผลต่อความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง

- 4) จากกรอบแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติกส์เกรสชัน จะพบว่ามีส่วนประกอบ โดยส่วนประกอบจะแสดงถึงความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างมุมมองของตัวแปรลูกจ้างและตัวแปรผู้ประกอบการ หรือที่เรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intra-class Correlation Coefficient) ซึ่งสอดคล้องกับประโยชน์ที่ได้รับข้อที่ 2
- 5) จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ถ้าหากกลุ่มตัวอย่างเป็นทั้งลูกจ้างและผู้ประกอบการ ข้อมูลที่ได้อาจมีความคลาดเคลื่อนเนื่องจากไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรืออาจทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรในชุดเดียวกัน (Collinearity) ซึ่งจะทำให้ตัวแปรดังกล่าวถูกละทิ้ง (Omitted)

5.5 ข้อจำกัดในงานวิจัย

ในการศึกษานี้ใช้ตัวแปรสองกลุ่มคือ ตัวแปรในระดับลูกจ้าง ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ ทักษะ และความเสี่ยงของลูกจ้าง และตัวแปรในระดับผู้ประกอบการ ซึ่งประกอบไปด้วย การเป็นเจ้าของกิจการ ทักษะ จำนวนลูกจ้างในธุรกิจ SMEs และความเสี่ยงของผู้ประกอบการ ซึ่งการนำตัวแปรทั้งสองกลุ่มดังกล่าวมาวิเคราะห์ใน โปรแกรม HLM จะต้องมีการสร้างแฟ้มข้อมูล MDM (Multivariate Data Matrix) ซึ่งข้อมูลดิบที่เก็บได้จากแบบสอบถามทั้งของผู้ประกอบการและลูกจ้างจะต้องสร้างเป็นแฟ้มข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เช่น SPSS, ASCII, SAS, SYSTAT and STATA (ในการศึกษานี้ใช้โปรแกรม SPSS) ในการเตรียมแฟ้มข้อมูล SPSS จะต้องมีการเตรียมข้อมูลสำหรับตัวแปรแต่ละระดับ เช่น ศึกษาการวิเคราะห์พหุระดับ 2 ระดับ จะต้องเตรียมแฟ้มข้อมูล SPSS สองชุดคือ ข้อมูลระดับลูกจ้าง (ระดับที่ 1) และระดับผู้ประกอบการ (ระดับที่ 2) ซึ่งข้อมูลทั้งสองชุดจะต้องใช้รหัสข้อมูล (ตัวแปรที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างสองกลุ่ม: ID) สำหรับกลุ่มเหมือนกันทั้งในแฟ้มข้อมูลระดับลูกจ้าง และแฟ้มข้อมูลระดับผู้ประกอบการ ซึ่งหากมีการใส่ข้อมูลในการวิเคราะห์หรือตัวแปรเชื่อมโยงผิดพลาดแม้แต่ไฟล์เดียวจะทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ตัวแปรทั้งสองกลุ่มคือ โปรแกรมไม่สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ และโปรแกรม HLM สามารถวิเคราะห์ตัวแปรได้ในจำนวนที่น้อย ซึ่งถ้าใส่ตัวแปรเกิน 7 - 8 ตัวแปรจะทำให้โปรแกรมไม่แสดงผลการวิเคราะห์

5.6 อุปสรรคในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามจากลูกจ้างและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี สำหรับลูกจ้างจำนวน 415 ชุด และสำหรับผู้ประกอบการ 30 ชุด

สำหรับอุปสรรคในการวิจัยคือ โดยส่วนใหญ่ลูกจ้างและผู้ประกอบการมักจะไม่มีเวลาในการเขียนตอบแบบสอบถามหรือให้สัมภาษณ์ เพราะจะต้องให้บริการลูกค้าหรือปฏิบัติงาน ส่วนตัวแบบสอบถามนั้นลูกจ้างและผู้ประกอบการต้องใช้เวลาอ่านและทำความเข้าใจ ซึ่งทำให้การตอบแบบสอบถามในครั้งนั้น ๆ ต้องใช้เวลานานหรือต้องมารับแบบสอบถามคืนในวันถัดไป และการตอบแบบสอบถามของลูกจ้าง ซึ่งการที่มีเวลาจำกัดในการตอบแบบสอบถามหรือต้องตอบแบบสอบถามในเวลางาน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนั้น ๆ อาจได้ไม่ตรงตามกับวัตถุประสงค์และทำให้ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อน

5.7 แนวทางการวิจัยในอนาคต

เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์และครบถ้วนมากยิ่งขึ้นในอนาคตควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงเพิ่มเป็นระดับภูมิภาค เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากเพียงจังหวัดเดียวเท่านั้น อาจไม่เพียงพอและแม่นยำที่จะสรุปได้ทั้งหมดว่าในปัจจัยความเสี่ยงเหล่านี้จะเป็นความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการของจังหวัดชลบุรี ของจังหวัดอื่น ๆ หรือของภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศ และอาจมีการเพิ่มจำนวนปัจจัยความเสี่ยงและจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์และครบถ้วนมากยิ่งขึ้นไปอีก นอกจากนี้ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการ ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมในการใช้เครื่องมือเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ผลทางเศรษฐศาสตร์ และการวัดผลของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นของธุรกิจบริการ เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคม

5.8 สรุป

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน (Multilevel Logistic Regression) นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยความเสี่ยงตามทัศนคติของผู้ประกอบการและลูกจ้างในการประกอบธุรกิจบริการในจังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาถึงความเชื่อมโยงของความเสี่ยงระหว่างมุมมองของผู้ประกอบการและลูกจ้างในการประกอบธุรกิจบริการในจังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบจำลองวิธีมัลติเลเวล โลจิสติก รีเกรสชัน ในการวิเคราะห์ ในส่วนข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้มาจากการเก็บแบบสอบถามจากลูกจ้างและผู้ประกอบการในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรี โดยข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้เก็บจากกลุ่มตัวอย่างลูกจ้าง 415 ตัวอย่าง และเก็บจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ 30 ตัวอย่าง ส่วนผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลต่อการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจบริการจังหวัดชลบุรีมีทั้งจากปัจจัยความเสี่ยงจากทักษะและความสามารถที่มีของลูกจ้าง

จำนวนลูกจ้างในธุรกิจ SMEs ของผู้ประกอบการ และปัจจัยความเสี่ยงจากปัจจัยภายในและภายนอก
ของผู้ประกอบการ และความเชื่อมโยงของความเสี่ยงระหว่างมุมมองของลูกจ้างและผู้ประกอบการ
นั้นมีระดับต่ำ/น้อยมาก

“องค์ความรู้ใหม่ของงานวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลต่อธุรกิจบริการในจังหวัด
ชลบุรีตามทัศนคติของผู้ประกอบการและลูกจ้าง คือ ปัจจัยความเสี่ยงจากทักษะของลูกจ้าง จำนวน
ลูกจ้างในธุรกิจของผู้ประกอบการ และปัจจัยความเสี่ยงของผู้ประกอบการ และความเชื่อมโยงของ
ความเสี่ยงระหว่างมุมมองของผู้ประกอบการและลูกจ้างนั้นมีระดับที่ต่ำหรือน้อยมาก”

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved